

ความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัย
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา

Verbal Communication Ability of Young Children through Psycho-intellectual Learning Activity

วัลย์รัตน์ จันทร์เสมา* และ กุลยา ตันติผลาชีวะ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของเครือข่ายที่ 6 อำเภอจอมบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 8 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง จำนวน 1 ห้องเรียน มี 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบจิตปัญญา
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบ วจนภาษาที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

แบบที่ใช้ในการวิจัย One-Group Pretest-Posttest Design และ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ t-test for

Dependent sample

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านความเข้าใจภาษาอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านการสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา อยู่ในระดับดี
2. ระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การสื่อสาร วจนภาษา จิตปัญญา

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
Email: earthw1@hotmail.com

Abstract

The purpose of this study was to investigate the effects of psycho-intellectual learning activities on young children's verbal communication ability. The sample was comprised of 15 young children from Wat Sungnern Radsadonbanrung School. They were selected by cluster random sampling from a group of young children ages five to six who were in kindergarten level two at eight schools in network six in the Choom Bung district, Ratchaburi. The sampling was conducted in the second semester of the 2009 academic year.

This design of this study was a one group, pre-test post-test. The instructional instrument included a lesson plan based on the concept of psycho-intellectual learning approach. The intervention was conducted three days a week for eight weeks. The data were collected by a form designed to measure verbal communication (reliability = .92) and analyzed by a dependent t-test.

The research results were as follows.

1. After the intervention, the verbal communication ability of young children was generally good. Considering each aspect, their language comprehension was very good, while their sentence construction, conversation and fluency were good.
2. Their verbal communication ability before and after the intervention was significantly different ($p = .01$).

Keywords: Communication, Verbal language, Psycho-Intellectual

บทนำ

การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ เนื่องจากต้องติดต่อสัมพันธ์และอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดและสร้างความเข้าใจระหว่างกัน แต่ปัจจุบันมักพบกับปัญหาการสื่อสาร ดังที่หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอเกี่ยวกับการใช้ภาษาสื่อสารโดยสื่อสารธารณะว่า เนื่องจากคนไทยทำอะไรตามใจโดยปราศจากการยึดมั่นหลักเกณฑ์หรือระบบระเบียบ กระทั่งการใช้ภาษาพูดในการสื่อสารทางโทรทัศน์กลับเป็นปัญหาหนัก เป็นการใช้ภาษาอย่างไม่มีหลักเกณฑ์หรือความถูกต้องเหมาะสม เป็นความผิดพลาดซ้ำๆ ที่ไม่เคยถูกแก้ไข โดยเฉพาะในแวดวงข่าวมีการปรับปรุงแก้ไขน้อยมากทั้งที่ทีวี เป็นสื่อสารธารณะไม่ใช่เครื่องมือที่ใครๆ จะนำมาใช้ตามใจอย่างไร้ความคิดอ่าน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2549) ความสามารถในการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอันเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์ ซึ่งการพูดถือเป็นการแสดงออกทางภาษาด้านหนึ่งซึ่งรวมประสบการณ์ด้านต่างๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน ได้แก่ ความรู้สึก ความคิด การรับรู้และความเข้าใจ (นภเนตร ธรรมบวร, 2544) การเรียนรู้ภาษาของเด็กเล็กๆ เกิดขึ้นเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการสนทนา พูดคุยที่มีความหมายกับตัวเด็ก ซึ่งเด็กจะฟังได้มากและเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ มากขึ้น สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) กล่าวว่าเด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยินได้ฟัง การพูดคุยสนทนา ทำให้ทักษะทางภาษาเจริญงอกงาม ใช้ภาษาง่ายๆ ซึ่งเด็ก

ในช่วงอายุ 2 - 7 ปี เป็นระยะของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำ สะสมการเรียนรู้คำมากขึ้น ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม ได้ทำการทดลองใช้คำที่ตนรู้จักในสถานการณ์ต่างๆ มาเชื่อมโยงปะติดปะต่อกันเป็นกลุ่มคำ เป็นวลี และเป็นประโยคในที่สุด ดังนั้นเด็กวัยนี้จำเป็นต้องเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจภาษา และสามารถเชื่อมโยงคำต่างๆ ให้เป็นประโยคได้อย่างถูกต้องชัดเจน (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม, 2541)

ความสามารถทางการใช้ภาษามีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้เป็นวัยของการพัฒนาภาษา ในการพูดสื่อสารมากขึ้น เมื่ออายุ 5 ขวบขึ้นไป เด็กจะสามารถพูดตอบโต้ พูดเป็นเรื่องราว ที่สำคัญจำแนก และจำเรื่อง ได้ยาว เป็นวัยของเด็กที่มีพัฒนาการภาษาเต็มที่ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542) โลแกนและโลแกน (Logan & Logan, 1974) กล่าวว่าพัฒนาการทางภาษาในเด็กวัย 5 - 6 ปี เป็นระยะการตอบสนอง (Responding Stage) พัฒนาการทางด้านภาษาจะสูงขึ้น เด็กเริ่มใช้ไวยากรณ์ อย่างง่ายๆ รู้จักคำมากขึ้น การสื่อความหมายในระยะนี้จะเกิดขึ้นตามสิ่งที่มองเห็นและรับรู้ ชอบซักถามและต้องการคำตอบที่ถูกต้อง สามารถพูดคุยเล่าเรื่องที่ตนสนใจ การใช้รูปประโยคเพื่อติดต่อกันให้เข้าใจกันได้ดี (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542 อ้างถึงใน Logan & Logan, 1974) เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวว่าความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าใจคำพูดของผู้อื่นและความสามารถในการพูดของเด็กด้วย ดังนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงมีความหมายสำหรับเด็กในการพัฒนาความสามารถการใช้ภาษา เพราะเด็กต้องสื่อสารกับผู้อื่นในสังคม (ธรรมบุญ นวลจันทร์, 2541) แต่ปัจจุบันเด็กปฐมวัยมักถูกเร่งให้เรียนอ่านเขียนเหมือนเด็กประถม ซึ่งเป็นวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่ไม่เหมาะกับวัย เด็กจะรู้สึกอึดอัดไม่สนุก ขาดความสุข ไม่รัก การเรียนรู้ทำให้ไม่อยากเรียนและมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางการใช้ภาษา เด็กจะสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจได้ลำบากถ้าเขามีปัญหาเรื่องคำพูด จะทำให้เขามีปัญหาในการเข้าสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก 0 - 5 ปี ประการหนึ่งว่าใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมกับวัย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และเน้นให้การจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการเจริญเติบโตทุกด้าน เตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป

แนวการจัดการประสบการณ์และกิจกรรม ที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษา เพื่อการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลายรูปแบบ หลายวิธี เพราะเด็กวัยนี้มีจินตนาการสูงสามารถเล่าเรื่องต่างๆ ตามความคิดของตนได้ เราควรให้โอกาสเด็กในการเล่าเรื่องที่เด็กเห็นที่เด็กรู้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาเป็นวิธีการสอนที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ พัฒนามาจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “การศึกษา ควรทำให้เด็กมีความสุข และการศึกษาต้องเป็นการเรียนรู้ที่ให้ไปพร้อมกับประสบการณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาได้สอดคล้องกับวัยของเด็ก อีกทั้งลักษณะของการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียน 5 ประการดังนี้ คือ ปฏิบัติการคิด (Active Learning) หมายถึง การสอนที่กระตุ้นผู้เรียนได้คิดได้ทำกิจกรรมตามความสนใจ การแสดงออกที่ดี (Behaving Well) เป็นการแสดงออกที่นำไปสู่การเรียนรู้ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยสมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวกและไว้วางใจ การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery learning) หมายถึง ต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง และครูต้องมีความรู้เต็มที่ รู้วิธีการสอน พัฒนาการ

ตามวัยของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่อเรื่องที่บังเกิดความรู้ด้วยการป้อนข้อมูลกลับของครู ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ (Progress) หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นเป็นระยะๆ ระหว่างกระบวนการเรียนการสอน จากลำดับที่ง่ายที่สุดไปถึงลำดับที่ยากที่สุด ซึ่งการสอนแบบจิตปัญญามุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ และมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามโน้ตทัศน์จากกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยลงมือปฏิบัติและคิดด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายการสอนอยู่ที่การนำไปใช้ได้ยาวนาน และสร้างสรรค์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบจิตปัญญามาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการใช้ภาษาในการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่นสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One-Group Pretest Posttest Design ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของเครือข่ายที่ 6 อำเภोजอมบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราษบุรี เขต 1 จำนวน 8 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัย ของโรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง จำนวน 1 ห้องเรียน มี 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน หลักสูตร แนวการเรียนการสอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราษบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อวิจัย ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา การสื่อสาร และการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา และแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษา ศึกษาหนังสือเอกสารเพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการทดลอง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 แผนการจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา

3.2 แบบประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาด้านการเข้าใจภาษา จำนวน 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความเข้าใจภาษา การสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา

4. นำเครื่องมือที่สร้างให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยนำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67 - 1.00 ได้ข้อสอบที่คัดเลือกรวมจำนวน 43 ข้อ

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน และนำผลการตรวจสอบมาให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) มีค่าระหว่าง 0.31 - 0.74 และหาอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.29 - 0.93 ได้ข้อสอบที่คัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 31 ข้อ

6. ดำเนินการประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาก่อนการจัดกิจกรรมตามแผนการทดลอง และจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินการประเมินความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาโดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับที่ใช้ประเมินเด็กก่อนการทดลอง และนำข้อมูลจากการประเมินมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์ของแบบประเมิน
  - 1.2 ค่าดัชนีความยากง่าย (Difficulty-Index) ในการวิเคราะห์ข้อคำถามของแบบประเมินเป็นรายข้อ
  - 1.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination-Index) ในการวิเคราะห์ข้อคำถามของแบบประเมินเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient)
  - 1.4 การหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ที่ข้อคำถามเป็นคำตอบถูกผิดโดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20
  - 1.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ที่ข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย

1. ระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเข้าใจภาษาอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านการสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา อยู่ในระดับดี

2. ระดับความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาสูงขึ้นกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจภาษา การสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาคั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา หลังการทดลองมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาแตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาโดยรวมเท่ากับ 21.20 อยู่ในระดับพอใช้ และหลังการทดลองมีความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาโดยรวมเท่ากับ 35.93 อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารแบบ วัจนภาษาสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองและเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่ามีการพัฒนาในระดับดีทุกด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 เด็กได้ลงมือกระทำและคิดหรือปฏิบัติการเรียนรู้โดยตรงจากสื่ออุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้แต่ละกิจกรรม และขณะที่เด็กทำกิจกรรมแบบคนเดียวหรือกับเพื่อนในกลุ่ม เด็กได้ฟัง ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ครูชื่นชม และให้กำลังใจนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนาไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้อง การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและลงมือทำนี้ ส่วนหนึ่งต้องมีบรรยากาศสนับสนุน เป็นการเรียนสนุกไม่เครียด ครูเป็นเพียงผู้กระตุ้นและสนใจให้เด็กปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเมื่อเด็กเกิดความสงสัย เด็กจะสร้างความเข้าใจ สามารถคิดจดจำ รับรู้ และใช้เหตุผล แก้ปัญหาด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองกับเพื่อน การที่เด็กพูดคุยสื่อความคิดของตนเอง แสดงความเข้าใจและสร้างเป็นประโยคที่เชื่อมโยงกับความคิดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจตนเองได้ สอดคล้องกับไวโกตสกี (Vygotsky, 2006) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์และใช้ภาษาสื่อสาร และเด็กได้รับการพัฒนาสติปัญญาจากการช่วยเหลือของครูในการขยายขอบเขตการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ทำให้เด็กสร้างความเข้าใจและพัฒนาภาษาของตนเองได้ดี

1.2 เด็กได้แสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูด ได้แสดงออกอย่างอิสระ การที่เด็กได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครูในการแสดงออก จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการคิดและพูดสื่อความคิด ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมให้แสดงออก และออกมาสรุปหน้าชั้นเรียนร่วมกับเพื่อน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวนาถ เลหาบรรจง (2545) ศึกษาพบว่า การใช้การสอนแบบจิตปัญญาเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีข้อสรุปของกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการคิดอย่างชัดเจน ดังนั้นการให้เด็กได้คิดและแสดงออกอย่างอิสระนอกจากเด็กจะเกิดการเรียนรู้แล้ว ยังเป็นการพัฒนาภาษาในการสื่อสารกับผู้อื่นด้วย

1.3 เด็กได้เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยการเรียนร่วมกับกลุ่มเล็กๆ 3 - 5 คน เป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม เสริมสร้างให้เด็กมีทัศนคติที่ดีและการใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็น

แนวทางการพัฒนาภาษา ด้วยการสร้างชิ้นงาน และการลงความเห็นของกลุ่มจากการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม ดั้งที่คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวว่า การให้เด็กทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน มีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม กระตุ้นให้เด็กแสดงออก เป็นการเพิ่มพูนทักษะทางภาษาและการพูด เพราะเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์กลุ่มและต้องเสนอความคิดเห็นให้กลุ่มยอมรับ วิจารณ์เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน

1.4 เด็กได้เรียนรู้จากการค้นพบ เป็นการค้นพบข้อความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กคิดและลงมือทำ กิจกรรมอย่างอิสระ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน โดยที่เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขสนุกสนาน และเกิดความประทับใจเมื่อค้นพบคำตอบจากการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูและเพื่อน ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของเด็ก นอกจากนี้ยังขยายความคิดให้เด็กเกิดความเข้าใจภาษามากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ คัทติง (Cutting, 1989) กล่าวว่า การสอนภาษาให้กับเด็ก ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเองจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการสื่อสารความหมายได้มากขึ้นจากการพบเห็นและคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัวเด็ก โดยที่เด็กมีข้อมูลในการสนทนาจากประสบการณ์เดิมและเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ เด็กจะสามารถนำเรื่องราวมาสร้างผลงานได้หลากหลายมากขึ้น

1.5 เด็กได้พบความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ของตนเอง เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่ยากไปหาสิ่งที่ง่ายขึ้นตามลำดับ ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำเร็จของตนเองเป็นกำลังใจที่ผลักดันให้เด็กมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ต่อไป ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาเน้นให้เด็กมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ประเมินและกระตุ้นเด็กในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งเด็กได้ทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ทำให้เกิดมโนทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ง่ายขึ้น ครูทำการประเมินเด็กตลอดเวลาในระหว่างสอน และเด็กเรียนรู้ในการลองผิดลองถูกและแก้ไขให้ถูกต้อง รู้จักสำรวจและค้นหาคำตอบก่อนที่จะตัดสินใจ สอดคล้องกับ สโตนส์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543 อ้างถึงใน Stones, 1994) ที่กล่าวว่า การป้อนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กวินิจัยตนเองได้ถูกต้อง ซึ่งจากผลการวิจัยของ จันทิมา แซ่อั้ง (2545) พบว่า การใช้สถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ใกล้เคียงสภาพจริง เด็กได้สังเกตและแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์จำลอง โดยเด็กได้แสดงความคิดเห็น อภิปราย ตอบคำถามจากเรื่องราวที่ได้แสดงและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ทำให้เด็กได้ฝึกคิด กล้าแสดงออก และมีประสบการณ์ร่วมเกี่ยวกับสถานการณ์จากเรื่องราวที่เด็กแสดง เด็กเกิดความสนใจและเข้าใจเรื่องราวที่เรียนรู้ได้ยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่เด็กได้ตรวจสอบความสามารถของตนเองจากการทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีโอกาสในการฝึกฝนสิ่งได้เรียนรู้จนชำนาญ พร้อมทั้งได้รับการป้อนข้อมูลกลับจากครูและเพื่อน ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เมื่อได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสมกับพฤติกรรมแสวงหาความรู้ สามารถใช้ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจภาษา รู้จักสร้างเป็นประโยคพูดสื่อความหมายหรือสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น ให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราวที่เด็กต้องการสื่อสิ่งความคิดออกมาเป็นคำพูดได้

2. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบข้อมูลรายด้าน พบว่า แต่ละด้านเด็กมีการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาสูงขึ้นในระดับดี ในขณะที่ก่อนเด็กเข้ามาสู่รูปแบบการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาในการวิจัยนี้ อยู่ในระดับดีมากและพอใช้ และคะแนนต่ำกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาทำให้ความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาผลการศึกษาจำแนกรายด้าน พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา เด็กปฐมวัย

มีการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาโดยรวม 4 ด้าน คือ ความเข้าใจภาษา การสร้างประโยค การสนทนาโต้ตอบ และความคล่องภาษา แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยกำหนดผลการเรียนรู้ด้วย การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาแต่ละเรื่องไว้ เช่น การเข้าใจความหมายของคำ การแต่งประโยค การพูดคุยโต้ตอบ และการเล่าเรื่อง โดยเด็กได้ฝึกหัดจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาที่เป็นการเรียนรู้แบบคิดและปฏิบัติการเรียนรู้จากกลุ่ม ที่เน้นการให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์สนทนาแลกเปลี่ยนความคิด เด็กได้พูด ได้แสดงออก ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กพูด สนทนา อธิบาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีข้อสรุปของกลุ่มที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน มีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ และเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็กมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไวทสกี้ (Vygotsky, 2006) เชื่อว่าการเรียนรู้ไม่ใช่พัฒนาการ แต่การเรียนรู้ต้องเสริมสร้างด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545)

เมื่อพิจารณาตามหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา พบว่าลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา สามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารแบบ วัจนภาษาของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.1 การที่เด็กได้นำเสนอ ในข้อกำหนดของการจัดกิจกรรม B มาจาก Behaving well ตามหลักการจิตปัญญา เด็กได้พูด ได้แสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งลักษณะของการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา จะมีรูปแบบของกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กทุกคนแสดงออกด้วยการทำงานกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม และเด็กสามารถออกมานำเสนอสิ่งที่คิด โดยเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจจากการสร้างชิ้นงานของตนเองและของกลุ่มเพื่อออกมานำเสนอผลงาน

2.2 การที่เด็กพูดกับเพื่อน เป็นลักษณะกิจกรรมจิตปัญญา C หรือ Cooperative learning ที่เด็กต้องสนทนากัน เป็นการถ่ายทอดความคิดของเด็กออกมาเป็นคำพูดที่ต้องการที่จะสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาเป็นการจัดกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ทำให้เด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน คุยกับเพื่อน การใช้ภาษาพูดของเด็กอย่างมีความหมายและพัฒนาไปสู่ความสามารถในการโต้ตอบกับผู้อื่นได้

2.3 การที่เด็กได้ฟังเพื่อน จากกิจกรรม B หรือ การแสดงออกในจิตปัญญาร่วมกับ C และกิจกรรม D ที่เด็กต้องฟัง ต้องสื่อ การฟังเด็กสามารถฟังผู้อื่นให้เข้าใจและตอบคำถามจากสิ่งที่ฟังได้ จากการศึกษาการยอมรับความคิดเห็นในขณะปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม และการพูดนำเสนอข้อความรู้ของเพื่อนจากการเล่าการอธิบาย เช่น การที่เด็กอธิบายวิธีการจำแนกดอกไม้ หรือการเล่าเรื่องต่อเนื่องจากผลงานของแต่ละกลุ่ม เมื่อได้เด็กฟังก็จะรับรู้เรื่องราวจากเพื่อน และสะสมสิ่งที่ได้ฟังนำไปเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา เพราะเด็กจะเก็บคำพูดหรือเรื่องราวจากสิ่งที่ฟังมาตีความหมายของคำ และพัฒนาต่อเป็นประโยคเพื่อถ่ายทอดออกมาโดยการพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งการฟังนอกจากจะช่วยให้เด็กพัฒนาแล้วยังสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กด้วย

2.4 การที่เด็กตอบครูและอภิปรายนั้น D และ P เป็นขั้นที่ครูจะถามและอภิปรายเด็กได้เรียนรู้และฝึกการใช้ภาษา โดยผ่านสื่อที่เร้าให้เด็กสนใจได้เห็น ได้ฟัง และสัมผัส โดยการใช้คำถามของครูช่วยกระตุ้นให้เด็กได้คิดพูดแสดงความคิดเห็น สนทนา และตอบคำถามได้ เพราะเด็กจะเรียนรู้และพัฒนาการสื่อสารจากการสัมผัส การได้ฟัง การโต้ตอบ การที่เด็กได้พูดสนทนาบ่อยๆ ด้วยการพูดโต้ตอบกับผู้อื่น ฝึกให้เด็กจดจำเรื่องราวและตอบคำถาม เด็กได้

เรียนรู้คำศัพท์ เกิดการพัฒนาความคิดในตนเองถ่ายทอดเป็นคำพูดเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาภาษา และทักษะอื่นๆ

เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนแบบจิตปัญญา ปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรมเด็กพัฒนาความเข้าใจในภาษาสูงกว่าก่อน การทดลอง ซึ่งเด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนา ภาษาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่น ซึ่งพัฒนาตามผลของกิจกรรม A - B - C - D - P ที่มีครูคอยประเมินตลอดระยะเช่น เพื่อนและครู โดยเด็กจะสะสมประสบการณ์ทางภาษาที่เล็น้อยจากการได้รับ คำแนะนำจากผู้อื่น พัฒนาสู่ความรู้ความเข้าใจภายในตนเอง สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2542) ที่กล่าวว่าพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก ดังนั้นการที่ครูส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการยอมรับความคิดเห็น สนใจฟังเมื่อเด็กพูดตอบคำถาม มีการใช้คำถามที่หลากหลายกระตุ้นให้เด็กคิด ด้วยการ เปิดโอกาสให้เด็ก พูด สนทนา อภิปราย และเล่าเรื่องราวเป็นการถ่ายทอดความคิดด้วยคำพูด พร้อมทั้งชื่นชมและ ให้กำลังใจ โดยหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา เป็นการให้เด็กลงมือกระทำด้วยการปฏิบัติการคิด เรียนรู้ด้วยตนเองและกับเพื่อน ทำให้เด็กเกิดการค้นพบความรู้ด้วยตนเองและได้รับการสะท้อนผล เด็กจะรู้สึกถึงความ ก้าวหน้าของตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการสื่อสารด้านความเข้าใจภาษาสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา ซึ่งกิจกรรมนี้ส่งผลต่อความสามารถของเด็ก ด้านการสร้างประโยคอยู่ในระดับดีและมีค่า เฉลี่ยสูงขึ้น ดังที่ พิโอเจท์ (Piaget, 1969) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ตรงกับเด็กแสดงออกในการคิดและการ สนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีตามศักยภาพ สามารถพัฒนาการสื่อสารได้ดี และเช่นกันก็มี การพัฒนาการสนทนาโต้ตอบในระดับดีและค่าเฉลี่ยสูงขึ้น เนื่องจากเด็กเรียนรู้จากการลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองจาก การทำงานร่วมกับเพื่อน เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาภาษาซึ่งกันและกัน เด็กได้สนทนาซักถามกันขณะทำ กิจกรรม การที่ครูใช้คำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ของเด็กแต่ละคนให้มาสัมพันธ์กับสิ่งที่ครูถาม เด็กจะเชื่อมโยงความคิด จากประสบการณ์เดิมที่ทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นในการคิดหาคำตอบ อยากแสดงออกตามความคิด ซึ่งระหว่าง การเรียนรู้เมื่อเด็กเกิดข้อสงสัยมีการซักถามโต้ตอบ ทำให้เด็กได้ฝึกคิดฝึกถามฝึกพูดบ่อยๆ เด็กจะนำประสบการณ์ทาง ภาษาที่สะสมมาในรูปของสัญลักษณ์พัฒนาเป็นคำศัพท์ที่เกิดจากการเรียนรู้นำไปสู่การสร้างเป็นประโยคเพื่อโต้ตอบสื่อ ความหมายกับผู้อื่นได้มากขึ้น อีกทั้งบรรยากาศการเรียนการสอนแบบจิตปัญญาช่วยเอื้อต่อการพัฒนาการสื่อสารของ เด็ก โดยเด็กจะได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลจากบุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กที่เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้จาก การลงมือกระทำด้วยตนเองร่วมกับเพื่อน ทำให้เด็กค้นพบความรู้จากประสบการณ์ตรงและเกิดความก้าวหน้าในการ เรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ประเมินและกระตุ้นเด็ก ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งเด็กได้ทบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะเรียนรู้ สิ่งใหม่ การได้รับการสะท้อนกลับจากผลของการทำงานโดยครูเป็นผู้แนะนำ ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมพัฒนาการพูดต้องเริ่มจากง่ายไปยาก เริ่มจากการรู้คำศัพท์ และสอนสร้างเป็นประโยคเมื่อเด็กเข้าใจมากขึ้น จึงเริ่มเชื่อมโยงคำตามความหมายสร้างเป็นประโยคง่ายๆ ให้เด็กได้ทำกิจกรรมการสนทนา เล่าเรื่องเพื่อเด็กจะได้เรียนรู้ การพูดเป็นเรื่องราว บอกได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เด็กจึงสามารถเข้าใจภาษา ได้ตอบได้ เรียนรู้ประโยค สื่อให้ผู้อื่นเข้าใจที่นำไปสู่ความคล่องภาษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กตามวัย ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ สร้างกำลังใจและให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ตลอดจนกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ

1.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา เป็นทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งของครูที่จะนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งการนำรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวไปใช้นั้น ครูแต่ละคนอาจปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน

1.3 ระหว่างที่ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบจิตปัญญา ควรมีการประเมินทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย เช่น การสังเกตทักษะทางภาษาในสภาพจริง การสังเกตผลงาน และการทดสอบ เป็นต้น เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาเพื่อปลูกฝังความเข้าใจเรื่องคุณธรรมแก่เด็กปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารแบบวจนภาษาโดยใช้รูปแบบอื่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 ควรขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาในระดับประถมศึกษาและการศึกษาขั้นที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 - 6 ปี)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 - 5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *การสอนแบบจิตปัญญา: แนวการใช้การสร้างแผนการสอนระดับอนุบาล*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- จันทิมา แซ่อึ้ง. (2545). ผลการเรียนรู้แบบจิตปัญญาการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จังหวัดสระแก้ว. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธรรมบุญ นวลจันทร์. (2541). หัวใจแห่งการศึกษาสำหรับเด็ก 1 -5 ขวบ. กรุงเทพฯ: กำแก้ว.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ภาษาวิบัติ. (2549, 7 กรกฎาคม). มติชน, หน้า 2.
- เบญจะ คำมะสอน. (2544). ความสามารถด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวนารถ เลหาบรรจง. (2545). ผลการจัดกิจกรรมการสอนแบบจิตปัญญาที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม. (2541). พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ มุทธเมธา. (2535, กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม). เด็กกับการสื่อสาร. วารสารสุทธิปริทัศน์. 6(18): 89.
- Cutting, B. (1989). *Getting Stared in Whold Language*. Hong Kong: Weaver. Calorcraft. Edited By Janmes E. Weigand. New Jersey: Prentice-Hall.
- Piaget, J. (1969). *The Mechanisms of Perception*. London: Rutledge & Kegan Paul.
- Vygotsky, L. S. (2006). *Vygotsky's Zone of Proximal Development (ZPD)*. Retrieved June 10, 2006 from <http://www.kings.edu/kdils/Vygotsky.htm>

คณะผู้เขียน

นางสาววลัยรัตน์ จันทรเสมา

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Email: earthw1@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ